

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MARIBOR

Vinarska ulica 14, 2000 Maribor

tel.: (02) 228 49 00, fax: (02) 251 94 82

E-pošta: info@kmetijski-zavod.si,

<http://www.kmetijski-zavod.si/>

NASVETI ZA DOGNOJEVANJE OZIMIN

Zaradi napovedi nizkih temperatur in sneženja se pri izvedbi zgodnjih agrotehničnih ukrepov na ozimnih žitih, oljni ogrščici, travno deteljnih mešanica in travah moramo nenehno prilagajati. Podobno je tudi pri setvi zgodnjih jarin, kot so jara pšenica, jara ječmen, jara tritikala, oves, krmni grah in bob. Primeren čas za setev bo, ko se tla primerno osušijo in bodo omogočila kakovostno pripravo za setev. Zato je nesmiselno hiteti in setev opraviti do določenega datuma, pri tem pa dodatno tlačiti tla in poslabševati strukturo tal. Z zgodnejšo setvijo v neprimerno pripravljena tla ne bomo nič pridobili, strukturo pa bomo pokvarili za daljše obdobje, žal jo je potem včasih nemogoče popraviti.

Posevki ozimnih žit in oljne ogrščice v toplih delih dneva rastejo in rabijo hranila, tudi dušik, ki ga trenutno zaradi nizkih temperatur ne morejo pridobiti iz mineralizacije organske snovi, saj ta pri nizkih temperaturah ne poteka. Ker bomo dognojevanje opravljali z nitrarno in/ali amonijsko obliko dušika, pri močnejših padavinah obstaja nevarnost, da se ta, posebej na lažjih prodnatih in peščenih tleh izpere globlje in bo rastlinam manj dostopen. Gnojilo je potrebno potrositi pred padavinami, saj se z daljšim zadrževanjem na površini tal izgubi amonijska oblika dušika v zrak. V primeru, da bi se takrat, ko bodo tla primerne nosilnosti za dognojevanje, obetalo obdobje brez padavin, je potrošeno gnojilo primerno zadelati v tla z česali. Česanje lahko opravimo, ko so se tla dovolj osušila in omogočajo kvalitetno izvedbo ukrepa česanja.

Bolj zgodaj je potrebno opraviti tudi dognojevanje posevkov oljne ogrščice. Ta sicer ima bolj globoki koreninski sistem v primerjavi z žiti in bo porabila tudi dušik, ki bi se morebiti zaradi napovedanih padavin in snega izpral v nižje plasti tal. Zato posevke oljne ogrščice priporočamo dognojiti z 80 kg/ha NO₃, oziroma 250-290 kg/ha KAN-a takoj, ko bodo to talne in vremenske razmere dovoljevale.

Odmerke dušika za dognojevanje posevkov ozimne pšenice in ječmena je treba prilagoditi glede na stanje in razvoj posevkov. Na težjih tleh je odmerek 50-60 kg/ha NO₃ možno potrositi v enem prehodu. Višji odmerek priporočamo pri redkejših posevkih in pri površinah, ki v kolobarju niso gnojena z organskimi gnojili. Na lažjih peščenih ali prodnatih tleh priporočamo odmerek 70-80 kg/ha NO₃ razdeliti na 2 dela. Drugi del odmerka dušika raztrosimo v obdobju 2-3 tednov po prvem. Pri tem svetujem, posebej pri nekoliko višjih sortah in sortah bolj občutljivih za poleganje pravočasno uporabo regulatorjev rasti (Moxa, Modus, Stabilan). Ker posevki žit in oljne ogrščice sedaj rabijo tudi precej žvepla je za dognojevanje smotrno uporabljati dušična gnojila, ki vsebujejo razen dušika tudi dostopno žveplo kot so amonsulfat, uniko, energiko in gnojila s počasnejšim sproščanjem dušika kot so N-GOO-dušična gnojila. Uporaba folijarnih gnojil z žveplom je možna tudi pozneje, vendar nekaj časa pred klasenjem, skupaj z uporabo herbicidnih pripravkov in regulatorjev rasti.

Posevke, ki slabše rastejo zaradi kislosti tal je spomladi še možno pognojiti z manjšimi odmerki apnenih gnojil, kot je apnenčeva ali dolomitna moka ali nekatera granulirana apnena gnojila. Apno je potrebno potrositi, ko so tla in posevki popolnoma suhi, saj v nasprotnem primeru lahko nastanejo poškodbe, oziroma ožigi na rastlinah.

Draga Zdravec univ.dipl.inž.kmet.
Specialistka za poljedelstvo